

REGLEMENT,
LYST EN TAXT
VOOR DE
POSTWAGEN
VAN
GRONINGEN OP COEVERDEN
EN VICE VERSA RYDENDE.

Te GRONINGEN,

By JAN HINDRIK BOLT, STADS BOEKDRUKKER. 1789.

BURGEMEESTEREN
ENDE
RAAD
IN GRONINGEN
DOEN TE WEETEN.

Hoe Wy / op verzoek van
eenige Doerlieden van deze Stad
en van Coeverden / tot gerijf
der Burgeren en Ingezetenen
der wederzijdsche plaatzen / als mede tot
gemak van den reisenden man / met con-
currentie van de regeringe van Coeverden
en approbatie van den Heer Oost van den
Landschappe Ozenthe hebben opgericht een
Deer van hier op Coeverden en vice versa,
A en

en daar vooz een Reglement, lijst en taxt geformeerd, waarnaar de Voerlieden en passagiers zich zouden hebben te gedragen: Zo is 't/ dat Wy/ met communicatie van gezeyde Heering van Coeverden/ hebben goedgebonden deze navolgende gearresteerde articulen vooz den dzulk gemeen te maken.

Gedaan in Groningen den 27 April 1789.

TJ. VAN BERCHUYS^{vt.}

Ter Ordonnantie der H. Heeren voorsz.

C: H: GOCKINGA, Secret.

Re-

Approbatum in Curia, Groningen den 17 Maart 1789.

C: H: GOCKINGA, Secret.

Onder nadere confirmatie van den Heere Drossardt S. P. A. Grave van Heiden, dezen by de Magistraat van Coeverden geapprobeert den 21 Meert 1789.

Ter Ordonn: der Heeren voorschr.

E: J: WITSENBORG, Secret.

Deze aldus by Ons geapprobeert en goetliemeert.

Afien den 24 Maart 1789.

P. A. G^{z.} VAN HEIDEN.

Reglement, Lyst en daar by gettelde Taxt voor den Postwagen van Groningen op Coeverden en vice versa: (Edoch, voor zoo verre de Stad Coeverden betreft, vernieuwd:) waar naar de Waagenmeesters of Commissarissen, Voerlieden en Passagiers zich zullen moeten reguleren en gedragen,

Art. I.

De Wagenmeesters of Commissarissen zullen nauwkeurig opletten/ dat alle Ordonnantien, in dit Reglement verbat/ striktelyk worden agtervolgd en naargekomen:

Art. I I.

En een lijst houden van alle Voerlieden/ die in deze beurt zijn/ en 'er zal geen Wagen mogen uytrijden zonder dat de Doerman zich te horen by den Wagenmeester of Commissaris heeft aangegeeven.

A 2

Art. I I I.

Art. I I I.

De Commissaris of Wagenmeester zal van ieder passagier genieten twee stuivers / daadelyk by het opzitten door de passagier boven zijn vragt te betalen / als mede voor het aantekenen en afgeven van een briefje van ieder pak goed / brieven / geld enz: één stuiver.

Art. I V.

Dat de Commissaris of Wagenmeester / telkens mede van ieder ordinaire vragt genieten zal vier stuivers / als ook van een extra of bywagen / te betalen door het Gild; waar voor hy de vragtloonen ontbaangen / boekt daar van houden / en tot de deeling toe behvaaren zal moeten / gemetende boven dien voor de afrekeninge en uitdeeling één ten honderd.

Art. V.

Niemand der Doerlieden zal den Wagenmeester of Commissaris iets mis zeggen of misdoen / maar in tegendeel obehieren en naarkomen al het geene hun door denzelfden volgens ordonnantie gelast wordt / by poena van ses wecken uit de kaart gezet te worden / of twee ducaten aan de Kernen.

Art. V I.

Wederzydsche Doerlieden zullen malkanderen de ordinaire
Post

Postwagens vragten altijd moeten tegenbryngen / en overdoen tot Grolle / op tyd en uure hier na uitgedrukt en bepaald.

Art. V I I.

De Vragtloonen zullen tusschen de beide Heeren van Groningen en Coelozden in twee egale portien verdeeld worden / en elk Doerman in zijn Gild / hy heeft deel of weening vragt / na rato, evenveel trekken; zullende daar van alle vierendeel jaars tusschen de respectie Commissarissen of Wagenmeesters afrekeninge gehouden en de penningen aan de respectie Doerlieden worden uitgekeerd.

Art. V I I I.

Dat elk in zijne Stad een goed Posthuis / daar de passagiers en goederen op- en afgeladen zullen worden / zal uitkiezen om by Bestierders en Appzobeerders van dit Reglement geapproveerd te worden.

Art. I X.

Dat de Postwagen in beide Steden / daar is vragt of geen vragt / zal moeten afrijden.

Art. X.

Als in de maand April / May / Juny / July / August

gintig en Septembert / des Woensdaags en Zaterdag
van Gzomingen en Coeberden 's morgens praetis om vijf
uur / om also de passagier en goederen dien seldden dag
of avond weder in Gzomingen en Coeberden te moeten
bringeren: en in de maanden October / November / Decem-
ber / January / February en Maert / eenmaal in de week
des Woensdaags van Gzomingen en Coeberden 's morgens
om acht uur praetis; Edog in de maanden October en
Maert / sal de Dagen des Woensdaags 's morgens om
seben uur moeten afsyden; ten einde de passagier en goe-
deren (so daenlyk) dien seldden dag of avond nog een
euld wederom te bringen / en dan hoort den anderen dag
donderdaag / so spoedig mogelyk / in hune respective Stee-
den aan te komen.

Art. X I.

Dat ieder Doerman een quartier uer hoort het afsyden
niet den wagen aan het Posthuis sal moeten sijn / en daer
aan kommende of op de gepuleerde Dagen en uren praetis
niet afsyden / als ook mallanderen de draagt op de
bevalde plaats tot Dulle niet overbengende en overdoen-
de / telkens sal verbeuren ene boete van een daalder / te
appreken ten behoeve van den Commissaris of Dagenmeester
van den manquerenden Doerman.

Art. X I I.

Gelyk ook als Doerman deselve boete telkens sal ver-
keken.

keuren / wanneer sijn in sijn te rugreke de passagier en
goederen niet leebert aan het Posthuis op de hoort: ge-
noemde Dagen / te appliceren als art. I I vermeld.

Art. X I I I.

Dat de loort hoort de passagier des avond beboeren
hoort tien uren van het Posthuis zullen worden afgehaald /
tevens concance betaling albaar te doen.

Art. X I V.

Dat hoort ieder passagier hoort draagt betaald sal worden
in de zes Sommermaanden nameljk April / May / Juny /
July / Augustus en September / van de zes hoort plaats-
zen twee gulden vijf stuber; van de twee agterste plaats-
zen twee gulden: En in de maanden October / November /
December / January / February en Maert / hoort de zes
hoort plaatsen twee gulden tien stuber; En hoort de
twee agterste plaatsen twee gulden / vijf stuber.

Art. X V.

Hoort personen beneden twaalf jaaren sal halve draagt
betaald worden / en hoort een kind op schoot zittende / het
welk niet boven twee jaaren oud is / sal geen draagt betaald
worden / so min des Somers als des Winters.

Art. X V I.

Van passagiers en goederen op weg opgenomen woorden de / als ook die niet geheel over moeten / zal worden betaald naar rato van de uren rijdens / zullende de perzoonen hoort ieder uur betalen vier stuivers.

Art. X V I I.

Dat ieder passagier niet meer bagagie / het welk hij op de schuur zal moeten houden / en zig zal mogen hebben dan vijftienhoning pond en / zo zijn bagagie meerder loegt / zal hij aan draagt moeten betalen / gelijk hier na van goederen en passies is voorgesluit.

Art. X V I I I.

De goederen van de passagiers zullen hoort alle andere goederen worden opgeladen en geplaatst / niet tegenstaande een ander hoort hun / zijne goederen hadde aangegeven.

Art. X I X.

De Postwagen zal geen meer dan acht personen mogen laaden / ten zy 'er weinig goederen zijn / in welk geval de neergende passagier agter in het agtersteek en neergens anders zal mogen geplaatst worden / welke negende persoon hoort draagt betalen zal één gulden tien stuivers / en van welke per-

persoon de draagt bodelijfs tusschen de voerlieden die niet uitskanderen tot Gzolle wisselen / zal worden gebeld naar rato.

Art. X X.

Aangeballe 'er geen acht passagiers zijn / zal 'er bagagie binnen in de hals en op die plaatsen mogen worden gelegd; Edog geestintz tot ongemak en inconveniente van de passagiers.

Art. X X I.

Manier de ordinaire Postwagen met acht passagiers en verdere bagagie genoegzaam beladen is / en 'er nog twee passagiers / of zoo veel goederen / als de draagt van twee personen uitmaakt / overig zijn / of als een overrijtend passagier de draagt hoort twee personen betalen loif / zal 'er direct een huwagen moeten worden aangelegd / dewelke zijn draagt geheel over zal brengen / en waar hoort die Doorman / hij heeft weinig of veel draagt / gemeren zal veertien gulden / te betalen hoort den Commissaris ter plaats / waar van de extra wagen afrijd; Edog ingehalle de huwagen van de rene Stad op Gzolle met de huwagen van de andere Stad moete kunnen wisselen / zal elk Doorman van die huwagen gemeren zedden gulden / te betalen eben als de 14 gulden.

Art. X X I I.

Welke bywagen direct met de Postwagen zal moeten afrijden en / in de zes Zomermaanden / ook in eenen dag overrijden.

Art. X X I I I.

Van Koopmans Stukgoederen zal worden betaald veertien stuivers van het honderd pond / minder of meer naar advenant; van een hiel twee stuivers; van een hiel van Groningen op Zuidlaren een stuiver; van een hiel met geld tot tien gulden toe drie stuivers; tot vijftig gulden vier stuivers; tot honderd gulden zes stuivers; boven een honderd zal van ieder honderd gulden betaald worden drie stuivers; alles naar advenant.

Van doozen / kisten / koffers / mantelzakken / kowen / pakken en verdere goederen / waar in geen koopmans Stukgoederen zijn / sloop zes pond en daar onder / zal worden betaald drie stuivers; tien pond en daar onder vier stuivers; vijftien pond en daar onder zes stuivers; twintig pond en daar onder acht stuivers / en zoo verhoogens van ieder tien ponden twee stuivers meer / als / by voorbeeld / van dertig pond tien stuivers enz: Edog bezemde kooplieden zullen van hunne koopmans goederen / moeten betalen twee duiten van ieder pond.

Art. X X I V.

Art. X X I V.

Indien de Doerman van een extra of bywagen op een van beide plaatsen mogte blijven liggen tot de ordinaris Postdag / dezelve zal geen recht tot de byagt hebben by verkeurte van de geheele byagt / aan de Doersleden van de beide Gilden / in twee egale portien te verdeelen.

Indien 'er een extra Wagen te Groningen door den Commissaris besteld is / en 'er tegens dien tijd een extra Wagen van Coeberden komt / zoo zal die Doerman van Groningen die byagt aan den Doerman van Coeberden moeten overdoen / mits ontvangende vier gulden / van de Coeberder Doerman en zoo vice versa.

Art. X X V.

En by aldien op een van beide plaatsen andere wagens mogten liggen / zoo zal die Doerman geen byagt tegens den vastgestelden Postdag mogen aanneemen om die van Groningen op Coeberden of van Coeberden op Groningen te brengen / op poena als art: 24. vermeld:

Art. X X V I.

Met dien verstande evenwel / dat het wederzijdsche kopers / inwoonders en Guarnisoen houdende militairen by zal staan / om / als zy hun van de Post of bywagen niet willen bedienen / als dan een van de andere wagens te mo-

de nalatige daar over arbitrairlyk zal worden gecorrigeerd, en dat hy/ in Cas van gegronde suspicie, zich met eede zal moeten zuiveren.

Art. X X I X.

Dat ieder Doerman zal moeten instaan voor zodanige pakgoederen/ geld/ als anderszints/ als hem of zijn knecht om te bestellen mede geverben zijn/ en ingeballe iets voor kwalijk bestellen/ of anderszints mogte worden vermist/ of te voor zijn kwaad toeberegt de goederen mogte beschadigen of daar aan nadeel toeberegt/ en veroorzaakte/ zal die Doerman de schade moeten vergoeden/ waar voor men hem en zijne goederen: (indien hy zulks te doen in gebruyke slykt:) pararelyk zal executeren en verkopen/ en daar uit de schade voldoen.

Art. X X X.

En/ dat tot meerder gerustheid en zekerheid voor de brachtgoederen/ de brieven/ gelden en practische kleine pakjes in bestene kisten gedaan zullen worden/ die door de Doerlieden op de Wisselplaatze Opalle zullen worden overgegeven/ en waar van de Commissarissen ten wederzijden de steutels zullen hebben en bejouden.

Art. X X X I.

Zullen de Doerlieden hun moeten wachten om zich brennen

gen nemen en te betalen de brachten/ zo als volgens derzelver ordonnantie is bepaald; Voog/ voor zoo verre de inwoonders en Guarnisoen houdende militairen van Coeberden zangaat/ met die verplichtinge/ dat een Wagen uit het Bild zullen moeten nemen/ ten zo gemelde inwoonders en militairen een waagentje of Chais/ zonder Doerman wilden aannemen/ in welk laast geval zullen mogen nemen/ uit of vuiten het Bild/ naar welgeballen.

Art. X X V I I.

Dat geen Doerman tegens den tijd van den Postbeurt zal vernemen van huis te ryden/ ten waare dat uit vordze van den Wagenmeester of Commissaris een dag te vooren op een andere beurt was uitgezonden: (als wanneer op de eerste beurt praetentue zal hebben:) op poena/ dat de Doerman/ die anders doet/ telkens verbeuren zal eene boete van vijff en twintig guldens/ te appliceren ten behoeve van den armen/ en de geene welke zijn beurt waarneemt/ ieder voor de helfte.

Art. X X V I I I.

Dat alle het geen van Groningen op Coeberden en ook van Coeberden op Groningen onderweegs in het uytrijden of weer te rugge keeren door de Doerlieden van de Post of bywaagens wordt opgenomen/ by de aankomst opregt zal sangegeven/ en te hoefte gesteld worden/ op poena/ dat de

ken te bytken / de passagiers kwadlyk te beslegenen met
woorden of daaden / als mede eenige kosten van verbetering-
ge / weggeld en tollén / zoo van hun zelvs als van hunne
peerden / ofte anderzintz / ten laste van de passagiers mo-
gen brengen / onder wat voorwenzel het ook zoude mogen
zijn / op poena van ses guldenz telken reise te verbeuren /
te appliceren aan de Armen.

Art. X X X I I.

Niemant zal als Doerman in het Gild mogen rijden /
ten sy hy een bekwaam / eerlyk en nugteren perzoon is /
en die lezen en schryben kan.

Art. X X X I I I.

De Doersleden zullen geene goederen / dewelke van de een
of andere plaats en dus niet geheel over moeten / ofte hun
ondertweegz op de wagen worden gedaan / mogen weige-
ren mede te nemen / zo lange 'er plaats op de wagen is /
ofte de wagen nog niet zwaar genoeg beladen is / maar de-
zelve maeren mede nemen / tegens een gelyke gepropor-
tieere betaling van bzagt.

Art. X X X I V.

Zullende die goederen / welke geheel over moeten / in de
vuerde plaats na de goederen / welke de passagiers by zich
heft.

hebben: (articul 18 bepaald:) worden geprefereerd en mede
genomen voor die goederen / dewelke ondertweegz moeten
blyben / niet tegenstaande dezelve alreede waren opgeladen
of eerder gebzagt.

Art. X X X V.

Woozts zal de ordinaire Postwagen / als mede ook de by-
wagen / niet verplicht zijn om molt / haver / gerste / rog-
ge / boekweite en tarwe / benevens Cabinetten / kasten /
tafels / stoelen / en verder groot houtwerk mede te nemen:
Edoch zal een bywagen / ingevalle hy zulks verkiest / mogen
mede voeren zodanige goederen / als de ordinaire Postwa-
gen niet verplicht is mede te nemen / het welke ebenswel
als ook diens bzagt / te reguleeren zal staan aan de goed-
keuringe en kennis van den Wagenmeester.

Art. X X X V I.

En zal geen Doerman / die buiten het Gild is / zodanige
goederen / als de ordinaire Postwagen en deszels bywagen
verplicht is mede te nemen / mogen mede voeren / by poena
van de bzagt aan het Gild te betalen.

Art. X X X V I I.

Zullende voor het medebrengen van byrekbare waaren
en goederen / welke grote ballast / maar weinig zwaarte
uit.

mitmaaken/ en nauwkeurige bewaaringe bereiffchen/ naar te-
velijckheid en ter taxacie van de wederzijdsche Commissariffen/
iets meerder/ dan de gewoone bzagt/ betaald worden.

Art. X X X V I I I.

Zullende de Wagenmeesters of Commissariffen de bzag-
ten naar deze lijst reguleeren, en aan den Doerman mede
geuen een Cedul of goed cedulle, houdende de nummers/
zwaarte en bzagt der goederen/ als mede de naam van
den Doerman/ en dag van afrijden/ geteckend door den
Commissaris.

Art. X X X I X.

De bzagten van alle goederen en passagiers/ welke van
het Posthuis afrijden en onderweegs worden afgeladen; en
ook welke aan het Posthuis gebzagt worden/ schoon on-
derweegs aufgeladen/ zullen komen in de algemeene beurs
by den Wagenmeester of Commissaris te ontkangen; Edoch
de bzagten van goederen en passagiers/ welke onderweegs
worden op en afgelaaden/ zullen door de elkanderen tegen-
komende Doerlieden na rato van de uren rijdens berdeeld
worden tot hun eigen profijt.

Art. X L.

Dat dit Gild of Veer provisioneel voor een jaar door de
we

wederzijdsche Doerlieden zal worden geprobeert, met die re-
serve, om ingevalle het zelve niet zal kunnen bestaan/ daar
mede als dan/ naar behoren/ weder uite scheiden/ en/ in
cas het zelve kan bestaan/ om een uitsluitend Octrooi door
hun als oprigters van dit Veer te hebben en behouden.

Art. X L I.

Wijders zullen alle quæstien en differenten, dewelke tusschen
de Doerlieden en passagiers over de Bzagten als andersints
mogten ontstaan/ dadelijk by den aankomst der Post of by
wagen/ zoo te Groningen als te Coeberden/ moeten worden
getermineerd, en finaal, zonder form van Proces, de plano gede-
cideerd, dog/ wanneer zig iemand by decisie van Burge-
meesteren der Stad Coeberden bezwaard bevind/ en het
zaaken of differenten zijn van groot aambelang/ zoo zal de
Succumbent zig per requeste aan den Heere Dyffard van Coe-
berden kunnen adresseren en zijn bezwaar daar tegens
aan Hem mogen inhengen.

Art. X L I I.

En zal in dit Reglement geene verandering kunnen wor-
den gemaakt/ dan/ met wederzijdsche concurrentie en we-
stemminge.

